

Sadržaj

Predgovor drugom izdanju	xiii
Zahvale	xv
1. Analiza i upravljanje bankovnim rizicima	1
1.1 Uvod: Promjene u okruženju poslovanja banaka	1
1.2 Izloženost banke riziku	3
1.3 Korporativno upravljanje	5
1.4 Analiza izloženosti riziku banaka	8
1.5 Osiguranje analitičkih alata	11
2. Uloga okruženja u procjeni izloženosti riziku banaka	15
2.1 Uvod: Zašto analiziramo banke	15
2.2 Banke kao izvori financijskih informacija	17
2.3 Okruženje za razvitak financijskog sektora	18
2.4 Opća slika o ukupnom financijskom sustavu	24
2.5 Objava i providnost financijskih podataka banaka: Pretpostavka analize izloženosti riziku	27
3. Ključni sudionici u procesu korporativnog upravljanja i upravljanja rizicima	31
3.1 Uvod: Načela korporativnog upravljanja	31
3.2 Zakonodavna tijela: Uspostava okvira za korporativno upravljanje i upravljanje rizicima	33
3.3 Nadzorna tijela: Nadzor nad upravljanjem rizicima	35
3.4 Dioničari: Odabir odgovarajućih tvoraca poslovne politike	38

3.5	Nadzorni odbor: Neopoziva odgovornost za poslovanje banke	40
3.6	Uprava: Odgovornost za poslovanje banke i primjenu politika za upravljanje rizicima	46
3.7	Odbor za reviziju i unutrašnja revizija: Nastavak funkcije upravljanja rizicima nadzornog odbora	51
3.8	Vanjski revizori: Ponovna procjena tradicionalnog pristupa u revidiranju banaka	53
3.9	Uloga opće javnosti	56
4.	Struktura bilance stanja i upravljanje bilancom banaka	59
4.1	Uvod: Struktura bilance stanja	59
4.2	Struktura aktive: Rast i promjene	62
4.3	Struktura pasive: Rast i promjene	67
4.4	Ukupni rast bilančnih i izvanbilančnih stavki	72
4.5	Učinkovito upravljanje rizicima	76
5.	Profitabilnost	81
5.1	Uvod: Važnost profitabilnih banaka	81
5.2	Struktura računa dobiti i gubitka	83
5.3	Struktura prihoda i kvaliteta dobiti	89
5.4	Pokazatelji profitabilnosti	96
5.5	Analiza pokazatelja profitabilnosti	97
6.	Adekvatnost kapitala	101
6.1	Uvod: Značajke i uloga kapitala	102
6.2	Sastavnice regulacijskog kapitala (aktualna metodologija)	104
6.3	Pokriće rizičnih sastavnica osnovnim elementima kapitala (aktualna metodologija)	108
6.4	Drugi. baselski sporazum : Predložene promjene za određivanje adekvatnosti kapitala	113
6.5	Primjena Baselskog sporazuma	121
6.6	Procjena menadžerskih podataka vezanih uz adekvatnost kapitala	123
	Dodatak 6. poglavlju	130

7. Upravljanje kreditnim rizikom	135
7.1 Uvod: Sastavnice kreditnog rizika	135
7.2 Upravljanje kreditnim portfeljem	136
7.3 Provjera uloge odobravanja kredita i djelovanja	140
7.4 Provjera (revizija) kvalitete kreditnog portfelja	142
7.5 Sumnjiva i sporna potraživanja	146
7.6 Politike za upravljanje kreditnim rizikom	151
7.7 Politike za ograničavanje ili smanjenje kreditnog rizika	154
7.8 Klasifikacija aktive	159
7.9 Politika rezerviranja za kreditne rizike	164
8. Upravljanje rizikom likvidnosti	167
8.1 Uvod: potreba za likvidnošću	167
8.2 Politika upravljanja likvidnošću	169
8.3 Zakonodavstvo	172
8.4 Struktura financiranja: Depoziti i pozajmljivanje na tržištu	175
8.5 Struktura ročnosti i neusklađenosti u financiranju	177
8.6 Koncentracija depozita i nepostojanost financiranja	181
8.7 Tehnike upravljanja rizikom likvidnosti	182
9. Organizacija sektora riznice/sredstva i upravljanje rizicima	189
9.1 Uvod: Pregled funkcija riznice	189
9.2 Utvrđivanje sveukupnog okvira politike	192
9.3 Tržišne operacije	199
9.4 Analitika rizika i pridržavanje pravila	201
9.5 Operacije riznice	207
9.6 Korporativno upravljanje i procjena operativnih rizika	213
10. Upravljanje investicijskim portfeljem stabilne likvidnosti	221
10.1 Priroda investicijskog portfelja stabilne likvidnosti	221
10.2 Investicijska politika	223
10.3 Pogodni instrumenti	224
10.4 Kreditni rizik	224

10.5	Tržišni rizik	225
10.6	Ogledni portfelj	226
10.7	Aktivno upravljanje	227
10.8	Upravljanje rizicima i proračun rizika	228
10.9	Izvjestavanje menadžmenta	229
11.	Upravljanje tržišnim rizicima i špekulativno trgovanje	231
11.1	Uvod: Svojstva tržišnog rizika	231
11.2	Politike upravljanja rizikom portfelja	234
11.3	Knjiga trgovanja i upravljanje trgovačkim aktivnostima	237
11.4	Mjerenje tržišnih razlika	240
11.5	Rizična vrijednost (Value at Risk)	244
11.6	Stres testovi	246
12.	Upravljanje kamatnim rizikom	249
12.1	Uvod: Izvori kamatnog rizika	249
12.2	Odgovornost za upravljanje rizikom	251
12.3	Modeli upravljanja kamatnim rizikom	253
12.4	Utjecaj promjena na predviđene krivulje prinosa	258
13.	Upravljanje valutnim rizikom	261
13.1	Uvod : Podrijetlo i sastavnice valutnog rizika	261
13.2	Politika upravljanja valutnim rizikom	263
13.3	Izloženost valutnom riziku i poslovna politika	270
13.4	Upravljanje valutnim rizikom i adekvatnost kapitala	274
14.	Providnost financijskih izvješća banaka	281
14.1	Uvod: Važnost korisnih informacija	281
14.2	Providnost i pouzdanost	283
14.3	Providnost u financijskim izvješćima	285
14.4	Prikazi u financijskim izvješćima banaka	290
14.5	Nedostaci uočeni u bankarskoj računovodstvenoj praksi	293
15.	Odnos između analize rizika i nadzora banaka	297
15.1	Uvod: Postupak nadziranja banaka	297
15.2	Proces analitičkog pregleda	298

15.3	Bankovni rizici i odgovornost zakonodavnih i nadzornih vlasti	304
15.4	Postupak nadziranja	307
15.5	Konsolidirani nadzor	314
15.6	Suradnja nadzora s unutrašnjim i vanjskim revizorima	319
Dodaci		
1.	Popratni upitnik radi lakše analize banaka	323
2.	Traženo prikazivanje u financijskim izvješćima, po kategorijama rizika, prema MRS-ovima	359
3.	Nedostaci pronađeni u računovodstvenoj praksi	365
Izabrani okviri		
3.1	Nova filozofija nadzora banaka	37
3.2	Uloga nadzornog odbora	42
3.3	Odgovornosti nadzornog odbora u svezi s upravljanjem financijskim rizicima	44
3.4	Odgovornost uprave banke	47
3.5	Standardi za odabir ‘stručne i prikladne’ uprave banke	48
3.6	Financijski rizici i odgovornost uprave	50
3.7	Prijepori unutrašnje revizije	52
3.8	Odgovornosti odbora za reviziju i unutrašnjih revizora	54
3.9	Odgovornosti vanjskih revizora u svezi s upravljanjem rizicima	55
7.1	Sadržaj izvješća o kreditnoj reviziji	41
7.2	Znakovi narušene kreditne kulture	150
7.3	Pravila klasifikacije aktive	161
8.1	Uobičajeni propisi likvidnosti ili interne smjernice o likvidnosti	175
9.1	Izjava o misiji upravljanja aktivom i pasivom	193
9.2	Klase aktive	201
14.1	Kriterij za procjenu računovodstvenih standarda	286
14.2	Pregled javnog objavljivanja banaka	295
Slike		
1.1	Raspon bankovnih rizika	4
1.2	Partnerstvo u korporativnom upravljanju bankom	6

2.1	Okruženje za razvitak financijskog sektora	20
2.2	Opća financijskog sustava: predložak za analizu financijskog sektora	26
4.1	Struktura bilance stanja	61
4.2	Strukturne promjene i rast aktive	64
4.3	Strukturne promjene portfelja aktive banke	64
4.4	Strukturne promjene i rast kapitala i obveza	69
4.5	Ukupan rast	73
4.6	Niskoprinosna i nekamatonsna aktiva u ukupnoj aktivni	75
4.7	Izvanbilančne stavke kao postotak ukupne aktive	76
5.1	Struktura bruto prihoda	91
5.2	Struktura aktive prema strukturi prihoda	92
5.3	Izvori prihoda prema troškovima	93
5.4	Pokazatelji prihoda od poslovanja	94
5.5	Prosječni kamatni diferencijal u posredničkoj djelatnosti	99
5.6	Prinos na aktivu (ROA) i prinos na kapital (ROE) prilagođeni za trošak kapitala	100
6.1	Sastavnice dioničarskih sredstava	124
6.2	Rizični profil aktive	125
6.3	Rizični profil bilančnih i izvanbilančnih stavki	125
6.4	Stvarni kapital prema zahtjevanom kapitalu	127
6.5	Procjena potencijalnih kapitalnih zahtjeva (prikazane pretpostavke o stopi rasta zasnivaju se na povijesnom iskustvu)	128
7.1	Kreditni kljentima prema skupini kljenata	146
7.2	Kreditni kljentima prema proizvodima	147
7.3	Ročnost kredita kljentima	147
7.4	Statistika kreditnog portfelja	149
7.5	Izloženost dvadesetorici najvećih dužnika	156
7.6	Sektorska analiza kredita	158
7.7	Klasifikacija kredita	163
8.1	Potrebna zakonska obveza likvidnosti u odnosu na stvarno držanu aktivu	173
8.2	Depoziti kljenata po gospodarskim granama	177
8.3	Ročna neusklađenost	178
8.4	Ročnost depozita plativih u domaćoj valuti	180
8.5	Deset najvećih izvora depozita kao postotak ukupnih depozita kljenata	182

8.6	Statistika likvidnosti	187
9.1	Sveobuhvatni pogled na okruženje sektora sredstava/riznica	191
9.2	Standardiziranje – operacionalizacija strateške raspodjele aktive	197
9.3	Izvešća o analizi potencijalnih rizika	203
9.4	Primjer dnevnoga/mjesečnoga popisa nadzora pitanja prodržavanja portfelja	205
9.5	Poslovi riznice – izvještavanje (poslovi financiranja i ulaganja)	211
9.6	Upravljanje rizikom u banci	214
11.1	Trgovački portfelj	238
11.2	Usklađivanje s tržištem	243
11.3	Potencijalni iznos izloženog kvalificirajućeg kapitala	248
12.1	Sadašnje i predviđene krivulje prinosa	259
12.2	Potencijalni učinak promjena krivulje očekivanih prinosa na kapital	259
13.1	Valutna struktura aktive i pasive	271
13.2	Valutna struktura kreditnog portfelja i depozita klijenata	272
13.3	Dospijeca slobodno konvertibilnih valutnih depozita kao postotak ukupnih klijenata	278
13.4	Izloženost valutnom riziku kao postotak kvalificirajućeg kapitala	279
14.1	Providnost u financijskim izvješćima	289
15.1	Okvir nadzora banaka	299
15.2	Izloženost bankovnim rizicima	305
15.3	Neizravni nadzor u odnosu na izravni nadzor	310

Tablice

1.1	Mogućnosti korištenja ponuđenih alata	14
3.1	Ključni sudionici i njihove odgovornosti u upravljanju bankom i upravljanju rizicima	33
3.2	Informacije o dioničarima	40
3.3	Nadzorni odbor / uprava	45
4.1	Struktura bilance stanja banke	62
4.2	Ukupan rast bilančnih i izvanbilančnih stavki	73
5.1	Struktura prihoda i troškova	84
5.2	Pokazatelji profitabilnosti	97

6.1	Čimbenici umnožavanja kreditnog rizika za derivatne instrumente	110
6.2	Sažetak prijedloga Drugoga baselskog sporazuma	114
6.3	Predloženi standardizirani pristup: rizični ponderi zasnivaju se na procjeni vanjske procjene	115
6.4	Operativni rizik: poslovne linije i vrste događaja koje uzrokuju operativne gubitke	119
6.5	Pokazatelji kapitalne adekvatnosti	126
6.6	Izračun dopuštenog iznosa dodatnog kapitala II	132
7.1	Statistika kreditnog portfelja	148
7.2	Kreditiranje povezanih osoba	157
7.3	Preporučena razina rezervacija	165
8.1	Ljestvica ročnosti u alternativnim scenarijima	184
8.2	Omjer likvidnosti	186
10.1	Sredstva za upravljanje kreditnim rizicima	226
10.2	Primjeri pokazatelja tržišta američkog dolara	226
10.3	Alati upravljanja tržišnim rizikom	229
11.1	Prikaz tržišnog rizika	234
11.2	Pojednostavljeni izračun neto otvorenih pozicija	242
12.1	Model određivanja cijena jaza za upravljanje kamatnim rizicima	254
13.1	Otvorene pozicije u stranoj valuti	276
14.1	Međunarodni računovodstveni standardi primjenjivi na banke	291
15.1	Faze procesa analitičkog pregleda	300
15.2	Predloženi pregled za analitička izvješća banke	301
15.4	Opće karakteristike sustava ranog upozorenja	315
15.5	Prilagođavanje vanjske revizije specifičnim okolnostima/potrebama	321